

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Legea electorală.

Sibiu, 31 Ianuarie n.

Pe planul prim, în politica internă, se află și acum proiectul de lege despre alegerea de deputați la dietă, predat din partea camerei ungare unei comisii speciale de patruzeci, spre cenzurare.

Agitația în contra acestui proiect de lege, cu care păturile largi ale populației țării nu sunt de loc mulțămite, se continuă cu multă energie, mai ales din partea socialiştilor, cari au ținut Duminecă congres mare în Budapesta. S'au rostit cu acest prilej multe vorbiri, foarte energice, și s'a protestat cu multă hotărâre în contra proiectului de lege despre reforma electorală, care nu corespunde, nici promisiunii Coroanei, nici angajamentelor luate din partea ultimelor două guverne, fiindcă atât Coroana, cât și aceste două guverne din urmă, au promis țării *votul universal, egal, direct, și secret*, lucruri cari nu se cuprind în cunoscutul proiect al guvernului. S'a hotărât apoi în acest congres al socialiştilor și proclamarea *grevei generale*, în țara întreagă, fără a se stabili însă ziua și durata grevei, ci aceasta s'a lăsat în grija comitetului de conducere.

Agitația în contra acestui proiect de lege se continuă apoi și din partea opoziției unite maghiare, care cum știm a ales ei ea o comisiune specială, pentru constatarea manciatăților și a relelor dispozițiuni cuprinse în acest proiect de lege.

Cea mai mare agitație în contra proiectului de lege o face însă presa opozițională maghiară, care zi de zi îl combatte cu argumente tari și plausibile.

Cu toate acestea, suntem de firma convingere, că proiectul de lege va fi votat din partea dietei, cum și din partea casei magnaților, iar Coroana îl va sancționa, și astfel el

va deveni lege obligătoare pentru cetățenii acestei patrii.

Tot ce s'ar mai putea face și ce s'ar mai putea cu drept aștepta, este, ca comisiunea de patruzeci, ținând cont de dorințele opiniei publice din țară, să facă îndreptări și să introducă îmbunătățiri în proiectul guvernului, pentru ca plenului se poată fi prezentat proiectul în haină mai plăcută și mai puțin vătămătoare pentru interesele celor mulți, cari cu dor așteaptă să fie trecuți și ei între barierele constituționalismului. Și din acest motiv trebuie să regretăm, că opoziția unită maghiră a refuzat să aleagă membri în această comisiune, unde multe din părerile și propunerile ei puteau să iasă învingătoare. Și trebuie să regretăm și mai mult, că în lipsa altei opozițiuni, guvernul și majoritatea sa parlamentară nu au ales în comisiune barem vre-o 2—3 membri din opoziția *naționalistă* din dietă, pentru ca și dorințele acesteia se fie cunoscute și eventual poate și onorate din partea comisiei. Pentru că amăsurat usului din trecut, și amăsurat usului introdus în toate parlamentele, numai în cursul dezbaterilor din comisii să mai pot face modificări și îndreptări în proiectele de lege ale guvernelor, în ședințe plenare nu. E rar de tot cazul, că în plen să ivește vre-o idee bună, pe care guvernul și majoritatea sa o acceptează și o votează, dar de regulă proiectele de lege se primesc în plen așa, cum le prezintă comisiunile.

E deci rândul la comisiunea specială de patruzeci, care în săptămâna viitoare își va începe lucrările, ca ea singură, deși e compusă numai din membri aparținători partidului guvernamental, să procedeze cu multă scrupulozitate la cenzurarea proiectului de lege despre reforma electorală și se introducă în el barem unele din îndreptățile modificări, cerute de opinia publică

din țară, spre al putea prezenta plenului într-o textuare, care se delăture barem în parte nemulțămirile păturilor largi ale populației țării.

Noi, cari nu putem aprecia proiectul de lege din întrebare din alte puncte de vedere, decât numai din acelea ale intereselor poporului român din patria aceasta, am spus cu altă ocaziune, că ce modificări am dori se fie făcute în lege. Anume: ca etatea celor îndreptățiți se aleagă deputați la dietă se se reducă dela 30 de ani, cum a proiectat guvernul, la 24 de ani, iar censul, pentru ceice știu ceti și scrie, să se reducă dela 20, la 10, ori barem la 15 coroane, și pentru cei ce nu știu ceti și scrie, dela 40 la 20, ori barem la 30 coroane. Vom motiva, cu altă ocaziune, că de ce dorim noi aceste modificări, cari cu puțină bunăvoință ar putea fi făcute în proiectul de lege din întrebare, și cari, — dacă s'ar face, — nu s'ar face numai în favorul țărânului român, ci și în favorul țărânului maghiar.

Căsătoria tinerilor neasentați.

Ministrul nostru de honvezi a dat o ordinație, prin care dispune, că tinerii, cari nu au fost supuși încă asentării, pot să se căsătorească cu începere dela 1 Februarie n. c. fără a mai cere obicinuita permisiune de căsătorie. S'au luat măsuri, ca ordinația aceasta să fie adusă la cunoștința întregii populațiuni a țării, prin organele oficiale ale puterii de stat.

Legea despre salariile învățătoresți.

Proiectul de lege despre regularea salariilor învățătoresți, dela școlile de stat, comunale și confesionale, va fi cenzurat din partea comisiei școlare a dietei încă în cursul săptămânii acesteia. Raportul al acestui proiect de lege va fi domnul deputat Dr. Iosif Siegescu, profesor universitar.

Războiul se continuă.

Guvernul bulgar a luat hotărârea, în consiliul de miniștri ținut Marți, ca comandantul suprem al trupelor bulgare se declare armistițiul de întrerupt și se înceapă ostilitățile în contra

Turcilor. Tot Marți au adresat reprezentanții din Londra ai statelor aliate balcanice o notă colectivă reprezentanților turcești, în care fac cunoscut, că pertractările de pace le consideră de întrerupte. În Constantinopol apoi s'a constituit un comitet pentru apărarea țării, care a adresat o proclamațiune populațiunii, invitându-o să iee parte la războiul ce se poartă pentru apărarea patriei și a naționalității turcești. Căci „onoarea națională a Turcilor e în joc, și ea trebuie salvată“!

Bulgaria cedează.

În diferendul româno-bulgar ultima știre telegrafică ne spune, că a fost trecut într'un proces verbal aceea ce cere România, prin reprezentantul ei din Londra și aceea ce a promis reprezentantul Bulgariei, dl Danef, iar pe baza acestui proces verbal se vor continua acum pertractările între guvernele din București și Sofia. La o interpellare ce i s'a adresat Mercuri în cameră, domnul prim-ministru Maiorescu a răspuns, că pertractările cu Bulgaria se află pe calea cea mai bună și guvernul speră, că în curând va veni ceasul fericit în care va putea comunica rezultatul așteptat de țară.

Un ziar german despre noi.

Ziarul „Berliner Tageblatt“ s'a ocupat în doi numeri mai recenti cu stările de lucruri din monarhia noastră, făcând cu privire la Români constatările următoare: „Regretăm mult, că șovinismul clicei oligarhice maghiare a produs la naționalitățile nemaghiare, considerate ca popoare de a doua mână, o profundă nemulțămire. În interesul lor propriu domniul din Budapesta ar trebui de urgență să acorde garanții foarte moderate, pe cari le oferă legea naționalităților. Bismarck a numit pe Maghiari un popor de advocați și de husari. Pe cât de viteji s'au dovedit în trecut călăreții naționali, ei nu pot dovedi succese fără infanterie. Precum faimoasele regimente ungare de grenadieri de odinioară erau românești, astfel și astăzi simburile infanteriei din Ungaria îl constituie cele treisprezece regimente recrutate din comitatele românești. Tot așa de soldați huni s'au dovedit apoi Croații și Slovaci. Când s'ar implini însă visul unor politicieni pestani, străini de lume, despre un regat independent al coroanei Sf. Stefan, atunci toate aceste popoare, cari țin azi în urma tradiției și fidelității lor dinastice la drapelul ungar al împăratului, vor întoarce imediat spatele lor noiei creațiuni politice“. . . Juste constatări.

FOIȘOARĂ.

Literatură pentru tinerime.

I. Balade populare, adunate de Petru Crina Damaschin, econom. Sibiu, editura W. Krafft, 1907. (Ca numărul 49 din biblioteca populară a „Tribunei“).

Dragălașul opșor cuprinde 20 balade; toate poezii din popor. Cele mai multe au simburile legendar-istorice. Sunt îmbrăcate în haina poeziei, așa cum poporul nostru știe, să fie poet. Câte bucățele, atâtea mărgăritarele. Parcă ne reînvie trecutul plin de preezie și glorie națională. Care de care mai atrăgătoare și interesantă. Dragostea cu toate aventurile ei și vitejia eroilor sunt cele două note ce determină conținutul acestor balade. Sfarșitul de regulă e tragic. Fîind toate bucățile creațiuni populare, fondul și forma — deplin săvârșite și ele — sunt populare. Volumul poate forma lectură plăcută pentru tineri și bătrani (cu escluderea elevilor școlilor populare, căror nu trebuie a le da lectură ce cuprinde aventuri amoroase, de aceea să se însire între cărțile bibliotecilor parohiale). Il recomand însă și ca volum pentru tineretul din orașe, pentru că de minune îl deprinde cu graiul dulce și plin de arhaism viguros românesc, și-i oferă scenele idilice dela țară, în locul infecțiilor orașenești. Poate face bun serviciu și studenților gimnaziale, care poate cu-

noaște din volum legende române, de care are lipsă în legătură cu literatura rom.

II. Balade populare din gura poporului bănațan, culese de Gheorghe Catana, învățător, ediția II. Editura librăriei Ciurcu, Brassó 1907. (Preț 60 fl.)

Conținutul acestui volumaș aduce mult cu a celui precedent. Unele bucăți sunt variantele aceluia. Cuprinde de toate 27 bucăți, de variat conținut. Uneori fondul par'că anume este inventat, ca să moralizeze poporul și să-l aducă la credința în „pronia divină“. Sunt printre ele unele și cu fond numai lăunț. Aproape din toate bucățelele se cunoaște versificația mai nouă, vrând să demonstreze, că fantazia populară n'a încetat de a crea. Câteva se pot însira între poeziile mai nouă, atât ca obiect, cât și ca formă. La înoroi poate să fi luat ici-colo parte și culegătorii.

Fiindcă forma și conținutul (fondul) sunt potrivite și ofer plăcută lectură și poporului, recomand a se suscepe acest volum în secția cărților bibliotecilor parohiale, menite a se ceti de aduți.

III. Inimioara, adică Floarea poeziei naționale din cei mai buni scriitori români — în uzul tinerimii române, Sibiu, editura tipografiei W. Krafft, 1907. (Ediție îndreptată, cum se poate ceti de pe învelși).

a) Cuprinsul. Cărticea, cum și titlul indică, este un fel de alegere poetică și cuprinde transcrierea unor poezii — nu prea

lungi — din diferiți autori români (sunt și 4—5 imitații, nu din cele mai fericite). Întâlnim în volum numele autorilor: Andr. Mureșan, Gr. Alexandrescu, Vasile Alexandri, D. Bolintineanu, G. Sion, T. Șerbănescu, C. Boliac, G. Tăut, Carlovă, Aricescu, I. Lăpădat; din generația mai nouă: M. Eminescu, Ver. Micle, A. Vlașuță, G. Coșbuc, St. O. Iosif, D. Anghel, O. Goga ș. a.

Cartea are două părți. În partea I. sunt reproduse imne, ode, elegii, doine, hore . . . adică poezii lirice; în partea II.: legende, balade, descrieri etc. — poezii mai mult epice, cu epitafie, epigramele (didactice) dela finea cărți, sunt de toate în volum vre-o 102 bucăți poetice. Conținutul mai amănunțit nu se poate specifica, dar nici e de lipsă, fiind cele mai multe din poezii cunoscute publicului inteligent, parte din autori, parte din melodii ce circulă în public, a căror text îl formează multe din poeziile volumului. (Scopul cărții era, cum cred, a da în mână publicului carte de poezii ce se și cântă).

b) Valoarea. Din schițarea aci dată se cunoaște de ce valoarea este volumul. Cuprinsul celor mai multe bucăți este religios, patriotic, promovând educația publicului. Se preamărește în poezii trecutul neamului, dăruie de la țară, modestia, abnegația, libertatea omului etc. Imnele și odele (Deșteaptă-te Române) extasează. Momentele aceste toate, ce nu numai ridică valoarea, ci dau și impuls a eda cât de multe volume de această categorie, cari să circule în popor.

c) Critica. Deși editorul spune pe înveliș, că ne dă ediție îndreptată, nu poate eluda critica. Printre poeziile bune s'au strecurat unele ce nu corăspund, nici ca fond, nici ca formă. Cele din autori mai vechi (cu preferință A. Mureșan) băjbăie de latinisme ce îngreunează înțelesul, mai ales pentru popor. Din mult lipsește simburile poetice și figurile; sunt se poate zice numai fraze patetice, fără conținut. Să vedem! Poezia „Moștenitorii mei“ (pag. 37) nu are nici fond și nici destuță fantazie, numai un mixtum. Poezia „Un nume“ (pag. 40) într'adevăr este nume — joc de cuvinte și o asemănare puțin probabilă. „Gondola“ (pag. 106) și „Barcarola“ (pag. 108), deși au trecut în uzul public (se mai cântă și acum), sunt niște importanțiuni puțin înțelese și cu totul străine duhului țărănilor (ba și a intelectualilor). Rîschez afirmația, că sunt și imorale. Strofa 12 din „Gondola“: „Ce faci, scumpe?“ zice fata și ca ceara ngălbini etc.“ dă să înțelegem, că amantul a făcut siluire. „Treceți ceasuri cu grabire, de dorinți sunt sfârșiat“ din „Barcarola“ senzualismul îl mănajează. Cred deci, că aceste două poezii nu în societatea cu simțul pudiciei, ci numai la conveniri bachante se pot cânta și declama.

Valoarea de poet a lui A. Vlașuță o respectez și am toată admirația pentru el. Poezia sa „La icoană“ (pag. 140 din volum) concentrează multă artă poetică. Sfarșitul poeziei însă, deși poetul susține, că mama în nebunia ei pentru pierderea copilului face erupțiuni, după mine, cuprinde

O voce serioasă în ora supremă

de un Arhiepiscopit.

(Urmare).

Germanii catolici își au cultura lor dela biserica lor catolică, protestanții dela biserica protestantă, israeliții dela instituțiile lor evreiești, și așa mai departe. Stând astfel lucrul, să naște întrebarea, că dacă bisericile și instituțiile bisericesti susținse, cari nici n'au fost, nici nu sunt până astăzi atât de constituționale, ca ale noastre cele românești, au putut da o cultură superioară credincioșilor lor, oare bisericile noastre românești, cari varsă câteva milioane pe an pentru susținerea a vre-o 3000 de preoți și tot atâta învățători, a câtorva gimnazii, a două mitropolii și cinci episcopii, cu consistoare, sinoade și congrese, oare zic, aceste biserici să nu poată da credincioșilor cultura recerută de vocea timpului, ca o condițiune sine qua non a susținerii și bunăstării lor?

Mărturisesc, că deși am în vedere avantajul începerii mult mai timpurie la alții, începerii pe atunci, când la noi se dormea somnul sclăviei, atât a celei politice, cât și a celei naționale, și chiar bisericesti, totuși fără toată indoeala mi-am răspuns la această întrebare cu *da*, și mi-am răspuns astfel, pentru că am convingerea, că și bisericile noastre pot cultiva, ca și oricare altele, de nu chiar mai bine, pe credincioșii lor. Mi-am răspuns așa și pentru că am convingerea, că aceasta este cea mai proprie, cea mai naturală chemare a lor, tocmai pentru supremul scop al lor, pentru fericirea vremelnică și vecinică a credincioșilor lor. Totdeauna mi s'a părut foarte clar, că dacă nu vor cultiva bisericile noastre pe ai noștri, n'are cine altul săi cultiveze corespunzător firii lor, trebuințelor lor și ale timpului.

Destul dară, ca să fie aci constatat: că dacă Germanul și Israelitul, cari în toate fac cea mai mare concurență alor noștri, sunt astăzi superiori în cultură, meritul este în prima linie al bisericilor lor. Și dacă bisericile noastre române în direcțiunea aceasta până acuma nu au satisfăcut lipsei comune, mai au și motiv de scuză, că până bine de curând au fost supuse altor ierarhii străine, și mai toată străduința clerurilor naționale se concentra în lupta pentru emancipare. Dar astăzi, după ce acele pedeci s'au delăturat, și ele, clerurile, au devenit stăpâne pe puterile și pe activitatea lor, nimic nu le mai poate scuza, dacă nu și vor pricepe chemarea și nu și vor împlini datoria.

prea mult duh rebel în contra religiei. A da în mână tineretului dela sate o astfel de poezie face atât, cât a-i corupe bunul simț religios. Tineretului nu-i permis a-i da în mână lectură ce vatămă sfântenia lucrurilor bisericesti („Ce smintită-s unei scânduri să mă 'nehin", erupe mama, referindu-se la icoana ce trebuie a o adora). Fata de poezia „Deșteptarea României" (p. 20) de Vas. Alexandri,* am aceea nedumerire, că cuprinde atât de înalt avânt, că introdusă într-o bibliotecă școlară, organele de stat, vigilante cum sunt — ușor vor afla provocare la irendentism și agitație contra ideii de stat, ori de maghiarizm.

d) Propunere. Părerea mea față de acest opusor se resumă așa: În conspectul bibliotecilor școlare, fie a școalelor populare, fie dela gimnazii, cartea (ori cât de valoros ar fi altfel conținutul), se poate introduce numai după eliminarea părților dificulte de mine în punctul precedent. Dacă totuși ar fi să aibă loc în bibliotecă, apoi locul ei poate fi în bibl. parohiale de adulți, și nici decât în cele școlare.

Acesta fiindu-mi raportul, după restituiră sub ./ acelor 3 opoare cenzurate mai sus, semnez:

Ofenbaia, 14/27 Aprilie 1912.

Vasile Gan
protopresbiter.

*) „Deșteaptă-te Române" (p. 18) l-am lăsat afară din catalogul buclilor puse la indice. Pare că nu peste mult se va decide, în legătură cu cunoscutul proces al Făgărășenilor, de cuprinde ori nu cuprinde această poezie agitație.

Din toate acestea pare-mi-se că invederează două adevăruri, unul: că cultura poporului nostru a ajuns a fi pentru el chestiune de viață, altul: că datoria și chemarea bisericilor noastre românești este a se îngriji de cultura fiilor și a credincioșilor lor.

Eu însă merg mai departe și zic, că tocmai de n'ar fi, sau de s'ar putea trage la îndoială chemarea bisericii de a cultiva pe credincioșii ei: bisericile noastre ar trebui se o facă aceasta din motivul propriei lor conservări. După ce fiii acestor biserici fără cultură se sfarimă și risipesc tot mai tare, este invederat, că ruinandu-se și perind credincioșii se ruinează și trebuie să piară înșasi biserica, căci biserică fără credincioși nu se poate nici cugeta, necum susține! Urmează, că cultivarea poporului român a ajuns a fi o chestiune de existență și pentru bisericile române.

Dar mai este un alt motiv, tot atât de ponderos, care reclamă la bisericile române serios cultivarea credincioșilor lor. Să știe, că statul, fiind și el a avea cetățeni culti, cari să poată ținea concurența cu cetățenii altor state, și anume, cari se fie în stare a produce și a câștiga mai mult spre susținerea statului, a introdus prin lege instrucțiunea obligatoare pentru toți cetățenii sei, fără deosebire de limbă și confesiune. Spre scopul acesta statul a introdus sistema de școale comunale și de stat, școale fără caracter confesional. Statul însă prin lege permite și bisericilor din patrie să țină școale confesionale, în cari să se învețe despre Dumnezeu și legea lui toate câte vor afla de bine mai marii bisericilor. Dar statul cere, ca atari școale confesionale să corespundă întru toate legii de instrucțiune (art. 38 dela 1868), iar pentru cazul, când școalele confesionale nu ar corespunde, statul și-a păstrat dreptul de a le închide și a le înlocui cu școale comunale.

Pecând statul, purceând din principiul de a cultiva pe toți cetățenii sei pentru trebuințele sale, fără privire la limbă și confesiune, a enunțat, că în școalele comunale se pot aplica învățători de orice limbă și confesiune, — bisericile noastre de altă parte fiind a crește, nu numai cetățeni, dar și creștini buni, după învățătura Mântuitorului, au enunțat, că la școalele confesionale se pot aplica numai învățători de legea poporului, adică de confesiunea aceea, la care aparține școala.

Astfel bunăoară biserica gr. răsăriteană, fiind a crește din credincioșii ei nu numai cetățeni buni, ci și creștini răsăriteni adevărați, ca o biserică națională aplică la școalele sale ca învățători numai români ortodoxi. Tot așa și biserica gr. catolică aplică români gr. catolici. Va se zică, pecând bisericile noastre aplică ca învățători la școalele lor confesionale numai Români, de una sau de cealaltă mărturisire, de care se ține școala, pe atunci statul aplică la școalele comunale, fie acelea măcar și numai cu copii de ai noștri, învățători de orice confesiune și naționalitate, numai să fie cetățeni buni, după ideea statului, ca să crească din elevi cetățeni buni, după aceeași idee, după cum auzim că s'a întâmplat și s'a urmat la școalele comunale, înființate nu de mult pentru ai noștri în valea Hațegului, unde unui învățător, aplicați în comune curat românești, nu cunosc limba română nici măcar întru atât, încât să se poată înțelege cu școlarii și părinții lor, cari fiind țărani români simpli, nu știu altă limbă.

Dacă între astfel de împrejurări bisericile române n'ar îngriji ele de creșterea fiilor lor, prin școale confesionale române, ci ar lăsa să-i crească statul, prin școale comunale, cu învățători de altă limbă și confesiune, își poate închipui oricine, că ce creștini ortodoxi, sau greco-catolici, și

ce Români au se iasă din asemenea creștere! Nu va trebui vre-o calculațiune grea, ca să afle cineva, în cât timp vor rămânea ambele noastre biserici fără credincioși, numai ziduri pustii, și deci înșasi românimea, o legendă tristă pe pământul străbun.

(Va urma.)

Proiect de lege

despre alegerea de deputați în camera țării.

(Urmare).

§ 35. Delegațiunile de conscriere compun despre alegătorii din fiecare cerc de votare proiect de listă într'un exemplar.

Cu ocaziunea rectificării listelor trebuie spus în rubrica observărilor, dacă cineva e luat de nou în listă, ori i s'au făcut schimbări. Tot odată are să se spună în rubrica de observări a listelor electorale din viitoare: care e motivul ștergerii celor ce nu au fost trecuți în proiectul nou al listelor electorale?

Proiectele listelor electorale, și anume după rectificare, împreună cu exemplarele provăzute cu observările făcute în înțelesul alineatului de mai nainte în listele valabile electorale, comisiunea de conscriere e datoră după terminarea activității sale să le trimită numai decât comisiunii centrale, provăzute cu subscriserile tuturor membrilor cari au participat la conscriere. Totodată e datoră a încunoștiința în scris, pe calea primăriei comunale, pe cei aflați în viață și șterși din liste despre schimbarea întâmplată, cu înșirarea motivelor.

§ 36. Delegațiunile de conscriere sunt datoră în astfel de timp să înainteze comitetului central proiectele listelor electorale ca comitetul central să poată face examinarea lor cu începerea termenului stabilit în §-ul 37.

§ 37. Comitetul central ia în examinare listele trimise de comisiunile de conscriere, în ședințele pe cari le ține cu începere din 15 Aprilie în mod continuativ în fiecare zi, și pe baza datelor cari îi stau la dispoziție, ori și le-a procurat ulterior le modifică iar pe temeiul celor ce le hotărăște, stabilește listele provizorii despre alegători.

Comisiunea centrală, întrucât permit datele cari îi stau la dispoziție, ia în considerare și schimbările întâmplăte dela conscrierea alegătorilor încoace.

Comisiunea centrală compune lista provizorie a alegătorilor pentru fiecare cerc electoral, după comune, respective după cercuri de votare în câte două exemplare, în ordine alfabetică.

Cu ocaziunea rectificărilor face tot în modul acesta câte două exemplare de liste separate despre cei șterși.

După terminarea lucrărilor comisiunea centrală trimite fiecărui oraș, comună, lista proprie electorală, și anume după rectificare cu lista celor șterși împreună, în al doilea exemplar.

Totodată, dar cel mult până la 1 Mai, dă o publicațiune în limba oficială a statului, și amăsurat trebuinței și în altă limbă întrebuintată de mase mari în acel cerc, în care spune, că listele provizorii electorale când și în care timp vor fi expuse spre privire publică; mai departe că în contra listelor se pot înainta, în înțelesul §-ilor 39—42 din lege, reclamațiuni, și în contra reclamațiunilor observări, și în fine că reclamațiile și observările făcute asupra acestora, unde și în câtă vreme au să fie înaintate.

Publicațiunea aceasta e datoră să o aducă la cunoștință publică primăria comună, respective magistratul orașenesc a localității în care vin expuse listele provizorii spre privire publică.

§ 38. Listele provizorii ale tuturor alegătorilor din un cerc electoral, după rectificare, împreună cu listele separate ale celor șterși din listele valabile electorale, se expun spre privire publică dela 16 Mai până la 14 Iunie, în centrul cercului electoral, iar listele separate ale celor șterși la respectivul oraș cu magistrat, comună. Expunerea spre privire publică se face în fiecare zi dela orele 8 dimineața până la 12 din zi, la casa orașului ori a comunei, iar în capitala Budapesta afară de aceasta și la primăriile cercuale în ce privește listele alegătorilor din cercurile electorale aparținătoare la un despărțământ administrativ.

În orele înșirate fiecare poate privi în liste, în prezența unui membru al primăriei comunale, (al magistratului, ori primăriei cercuale din Budapesta) și după amiază, în zile de lucru, între orele 2—6, poate să și le copieze.

§ 39. În contra listei electorale, privitor la persoana proprie, oricine poate înainta reclamație.

Afară de aceea oricine are dreptul, în acel cerc electoral, dacă a fost luat în

lista vreunei comune aparținătoare la acel cerc, a înainta reclamație în contra listei pentru orice susceperă ori omitere pe nedreptul.

Reclamațiile sunt a se înainta în scris, și într'o petiție se poate reclama cu privire la mai multe persoane.

Despre reclamație la cerere este a se da revers.

Termenul pentru a înainta reclamațiile sunt cele 10 zile ce urmează după punerea listelor spre vedere publică

§ 40. Reclamațiile sunt a se înainta din 16 Mai până în 30 Mai inclusiv, în scris sau cu grai viu. Despre reclamațiile făcute cu grai viu se ia proces verbal.

Reclamantul e dator să și motiveze reclamația și să indice dovezele astfel, ca acestea să poată fi câștigate din oficiu.

Reclamația poate fi bazată și pe astfel de schimbări cari s'au întâmplat după punerea listelor până inclusiv 30 Mai.

§ 41. Fiecare reclamație este a se adresa comitetului central și se înaintează magistratului orașenesc (în Budapesta primăriei cercuale), primăriei comunale, unde se află listele în contra cărora se înaintează recursul. Reclamantul, dacă dorește, primește adevărul că a înaintat recurs. Reclamațiile se expun spre privire publică dela înaintarea lor până inclusive 14 Iunie la locul și în orele amintite în §-ul 38 și pot să fie copiate, după dispozițiunile aceluiaș paragraf.

§ 42. La reclamațiile înaintate pot să de observări toți aceia, cari conform §-ului 39 au dreptul să reclameze, din 16 Mai până în 14 Iunie. Observările au să fie înaintate în scris sau cu graiul. Despre observările făcute cu graiul se ia proces verbal.

§ 43. Magistratul orașului, primăria, are datoria să înregistrare reclamațiile prezentate și observările făcute într'un protocol separat de înregistrare, în ordinea în care ele s'au înaintat, iar după expirarea termenului, le trimite numai decât, cu protocolul de înregistrare, cu listele provizorii, și cu listele separate despre cei șterși comisiunii centrale. Dacă n'au intrat de loc reclamațiuni în termenul legal, se face raport despre aceasta comisiunii centrale.

§ 44. Asupra reclamațiilor și observărilor, comitetul central e dator să decidă până la 31 Iulie. Hotărârea trebuie să fie motivată, și împreună cu motivele trebuie trecută în proces verbal.

Reclamațiile întârziate comisiunea centrală le respinge din oficiu prin hotărâre. Pentru prima ședință a comitetului central are să fie stabilită ordinea, în care comitetul central va cenzura reclamațiile și observările date cu privire la listele electorale ale singuraticelor cercuri electorale, cercuri de votare și comune aparținătoare la acestea.

Hotărârea, prin care se stabilește această ordine, are să fie afișată cu o zi mai nainte la casa municipiului, respective a orașului.

§ 45. Hotărârile aduse din partea comisiunii centrale asupra reclamațiilor și observărilor se pun spre privire publică în orele stabilite în §-ul 38, dela 1 până la 15 August, la reședința comisiunii centrale, la casa municipiului (orașului). Cel ce a reclamat în numele său propriu, primește înmănată hotărârea de respingere.

Afară de aceasta, hotărârea prin care se decretă ștergerea din lista provizorie este a se înmăna și aceluia, la al cărui drept de alegere se referă hotărârea.

§ 46. Dreptul de jalbă compete aceluia care a dat reclamația, ori observările asupra cărora a decis comisiunea centrală, și apoi aceluia, a cărui drept de alegere vine atins în hotărârea adusă. Aceia, cărora hotărârea a fost înmănată, după §-ul 45, pot să înainteze plânsoare la judecătoria administrativă, în scris sau și prin grai viu, prin prezidențial comisiunii centrale, în 15 zile dela înmănanare, iar ceilalți cel mult din 5 August în 15 zile. Despre jalbele date cu grai viu se face proces verbal. În plânsoare pot să fie înșirate și documente nouă doveditoare, dar pe schimbări întâmplăte în timpul mai nou plânsoarea nu poate fi întemeiată.

Comisiunea centrală poate să și facă observările cu privire la plânsoari și dovezi, și apoi înaintează toate plânsoarele de-odată, cu observările făcute, până la 1 Septembrie, judecătoria administrativă. Dacă cuiva i s'a înmănat hotărârea amintită în §-ul 45 astfel, că termenul dat pentru înaintarea plânsoarii cade pentru el după 31 August, poate înainta plânsoarea în 15 zile dela înmănanare, cel mult însă până la 15 Octombrie. O astfel de plânsoare comisiunea centrală o trimite numai decât judecătoria administrativă.

§ 47. Asupra plânsoarilor date, asupra hotărârilor comisiunii centrale decide judecătoria administrativă, în senat compus din secția administrației generale. Pentru a se aduce hotărâre valabilă se cere, ca

senatul să fie compus din un președinte și cel puțin doi membri, dintre cari barem unul trebuie să aibă calificația de judecător. Amăsura trebuie să fie compusă și mai multe astfel de senate.

Rezolvarea chestiilor se face pe baza actelor, fără ascultarea părților, pe lângă espunerea lucrului în ședință publică. Dacă însă judecătoria află de lipsă, poate să ordoneze pentru limpezirea chestiei și pertractare directă verbală. În caz de necesitate judecătoria administrativă poate să ordoneze și întregirea actelor și stabilirea mai clară a stării lucrului.

De altcun modul de rezolvare a acestor afaceri îl stabilește ministerul, prin regulamentul separat.

Judecătoria administrativă e datoare să rezolveze în merit plânsorilor intrate, până la 1 Decembrie, și să retrimite actele comisiei centrale.

§ 48. Dacă nu s'a dat plânsoare din nici o parte în contra hotărârilor aduse din partea comisiei centrale asupra reclamațiilor și observărilor, în înțelesul §-lui 46, sau dacă în cazul înaintării de plângeri, judecătoria administrativă le-a rezolvat pe toate în merit cu privire la respectivele liste electorale: listele acestea devin liste definitive.

Comitetul central compune acum lista definitivă a alegătorilor după comune, respective după cercuri de votare, în cinci exemplare autentice.

Toate listele definitive electorale le subserie prezidentul și notarul, cari rămân personal responsabili pentru compunerea lor credincioasă și îngrijită.

§ 49. Un exemplar din lista definitivă a alegătorilor se trimite ministrului de interne, al doilea exemplar se depune la competentul notar regesc din centrul cercului electoral, spre folosința alegătorilor, iar dacă sunt mai mulți notari publici, la cel designat din partea comitetului central, al treilea exemplar se trimite orașelor și comunelor interesate, în Budapesta respective lor antistii cercuale.

Exemplarele ce rămân, se păstrează în arhiva municipiului, ori a orașului cu magistrat.

Notarul public regesc ia în păstrare exemplarul lui încredințat fără taxe.

§ 50. Comitetul central e dator să trimită până la 31 Decembrie, listele definitive ale alegătorilor, la adresele numite în §-ul 49.

§ 51. Listele electorale definitive sunt valabile pentru anul care urmează anului în care s'a făcut rectificarea.

La aceeași alegere de deputat, chiar și dacă e alegere de întregire, au să fie întrebuințate în decursul întregii alegeri aceleași liste, pe baza cărora s'a început alegerea, chiar și în cazul, când alegerea iese din anul pentru care listele sunt valabile.

(Va urma).

NOUTĂȚI.

Distincție. Domnul Titu Maiorescu, primul-ministru român, a fost distins cu ordinul „Vulturul alb” din partea Țării ruse, și cu ordinul „Vulturul roșu” din partea Împăratului Germaniei. Între împrejurările actuale, prin cari trece România, sunt semnificative aceste înalte distincțiuni, acordate domnului ministru-președinte al României.

O hotărâre bună. Guvernul din România a luat hotărârea, ca la mănăstirea Varatec să înființeze un atelier, în care se vor confecționa costume preoțești. Se vor trimite în Rusia și în Ardeal călugărițe, și mirence, spre a învăța meseria aceasta cu temeinicie. Atelierul va fi subvenționat din partea guvernului român.

Crucea-roșie. Adunarea generală ordinară pentru anul curent a filialei sibiene a Reuniunii „Crucea roșie”, se va ține în 6 Februarie a. c. la orele 4 d. a. în casa comitatului. La această adunare generală vor lua parte și acei membri noi, cari au intrat în mod numeros în timpul din urmă.

Cununie. D-l Dr. Laurean Gherman, director la banca „Vatra” din Cluj, și-a serbat cununie cu doamna Nufi Todea din Reghinul săsesc, Sâmbătă, în 25 Ianuarie n. c. Din acest prilej dl Dr. Gherman și-a rescumpărat obiceiurile anunturi de cununie, cu suma de 20 cor., donată „Fundației pentru ajutorarea ziaristilor români din Ungaria”.

Vezuvul amenință cu erupțiune. Din Neapol vine vestea, că muntele Vezuv iarăși fierbe. Din numeroase cratere se ridică de mai multe zile nori gri de fum. O mare parte a locuitorilor și-a părăsit locuințele și petrece nopțile sub cerul liber.

Revocarea unui proiect de lege. Membrii cabinetului englez, cum se vesteste din Londra, nu s'au putut înțelege în chestiunea dreptului de vot al femeilor. De aceea ministrul-președinte Asquith, în ședința de Luni a camerei de jos, a declarat că guvernul își retrage întreg proiectul de lege electorală.

Abdul Hamid. Din Constantinopol se scrie, că exsultanul Abdul Hamid, ajungând noul guvern la putere, nu va mai rămâne în capitală, ci va fi dus la Conia.

Despre muntele Atos. Știrea, că muntele Atos va fi proclamat republică bisericească, a îndreptat atențiunea Europei asupra sfântului munte. Istoria spune, că primii călugări pe muntele Atos au fost coloniști de împăratul Constantin cel Mare; se crede însă că în partea locului au existat călugări cu mult mai înainte. Turcii cuceritori au respectat vechile privilegii ale călugărilor, iar mănăstirile au plătit bucuros sultanului tributul cerut. Pe munte locuiesc astăzi peste șase mii de suflete: jumătate călugări, jumătate frați. Sunt mai cu seamă greci, dar se găsește și ruși, români, bulgari și sârbi. În bibliotecile mănăstirilor de pe sfântul munte au pătruns mulți arheologi străini și au studiat manuscrise și vechi documente dintre cele mai prețioase. Bibliotecile acestea cuprind și astăzi material bogat și de valoare pentru istoria evului mediu. — Clima muntelui Atos, scutită de ploii și vânturi, este incomparabil de plăcută.

În loc de anunțuri de căsătorie. Absolventul în teologie, dl Ioan Ignaton (Sibiu), în loc de anunțuri despre căsătoria sa cu doamna Teodora Antonescu (Sălăje), dăruiește cor. 10 la fondul Victor și Eugenia Tordășianu, pentru înregistrarea fetelor sărace, al Reuniunii meseriașilor sibiieni.

Urmările războiului în Macedonia. Corespondentul din Salonic al ziarului sibian S. D. T. scrie, că în drumul său dela Drama până la Salonic adevărat pe o întindere de 231 chilometri, n'a dat cu ochii de nici un singur țărân turcesc. Toate satele sunt deșerte și pustii. Nenumăratele mobile proaspete arată locul, unde cei rămași acasă neputând să fugă, și-au găsit sfârșitul înfiorător. Cete de câni fără stăpân rățăcesc în locurile părăsite și își stăpără foamea despropund cadavrele înmormântate în pîpî. În lacul Doiran și în râul Vardar au fost aruncate sute de cadavre, — și are să treacă multă vreme, până când se vor mai prinde pești și raci din apele acestea infectate ale Macedoniei. Cine a văzut vărsările de sânge și grozăviile de aici, nu poate decât să doarească sosirea păcii cât mai curând.

Statistica nașterilor din 1912 în Sibiu. În anul 1912 s'au născut în orașul nostru 460 băieți, dintre cari născuți morți sunt 15, au murit 53, astfel mai rămân 392 de băieți. Fete s'au născut 427, dintre care născute moarte 12, au murit 47, mai rămân va să zică 368 de fete.

Congres de medici. Al doisprezecelea congres internațional de oculistică se va ține sub protectoratul țării la Petersburg în 1914. Între temele congresului este și: etiologia trahomei.

Vot de neîncredere. Adunarea generală a orașului Cluj, ținută Luni după amiază, a primit un proiect de rezoluție, prin care cu 55 voturi contra 47 se votează neîncredere guvernului, și se protestează contra proiectului de lege electorală, alcătuit de guvernul actual.

Jocuri olimpice. Comitetul pentru expoziția de anticități rusești, cu prilejul jubileului Romanov, va organiza jocuri olimpice internaționale în orașul Kiev.

Vizitarea școlilor. Ministrul de culte și instrucțiune publică a însărcinat, începând cu 1 Februarie 1913, pe dl Andrei Kilyéni, director la școala civilă din Satulung, să viziteze școlile civile și școlile populare superioare din comitatatele Sibiu, Târnava-mare, Brașov și Făgăraș, ear la școlile din Târnava-mică, Bistrița-Năsăud, pe dl Albert Pallos, director al școlii civile din Cluj.

Cărți de expediție. Direcțiunea poștelor r. ungare publică următorul comunicat: Pentru cei ce trimit cu poșta scrisori recomandate și pachete în masă (de obicei peste 26 de bucăți deodată), oficiile poștale pun la dispoziție cărți de expediție în format mai mare și format mai mic, cu prețul de 70 și 50 fileri. Cărțile acestea sunt foarte practice, și procurarea lor se recomandă tuturor celor interesați. Alte informațiuni se pot afla dela orice oficiu poștal.

Operă în Sibiu. Societatea de muzică Hermania va reprezenta și în anul acesta, în Martie, o operă, și anume se va juca a doua oară *Tannhäuser*.

Vandalism într'un muzeu. Un individ din provincie a vizitat zilele acestea galeria națională din Londra și a nimicit total mai multe tablouri, între care trei sau patru erau cele mai prețioase lucrări de artă. Atentatorul a fost arestat imediat. Se zice, că este vorba de fapta unui nebun.

La legatul Dr. Ion Borcea pentru ajutorarea copiilor din Sălăje, aplicați la meserii, al fondului Episcopului Nicolae Popea pentru masa învățăcelor meseriași, distinsa familie Șandru a binevoit a dăru cor. 40, avocatul Dr. Lucian Borcea, fratele mult regretatului Dr. Ion Borcea, cor. 40 și N. N. 20 cor. sau în total cor. 100. La fondul Popea au mai dăruit: Nicolae Mohan, cul. tip. emer., Trandafir Dragomir, par. (Arpaș), Nicolae Platoș, paroh (Rusciori) și Ioan Neagoe, par. (Stremți), câte 50 bani, D. Pulca, paroh (Beșe) 40 bani, Ioan Petrișor, paroh (Alțina) și Nic. Opreș, paroh (Șuramare), câte 20 bani, Iovian Murășan, protopop (Turda), Vasile Runcean, par. (Ațințiș) și Ioan Roman, paroh (Tălmăcel) și soția sa Iustina și fiul lor Ion câte 1 cor. Pentru prinos aduce calde mulțăminte, în numele comitetului Reuniunii sodalilor români din Sibiu, Vic. Tordășianu, prez.

Concert în Turnișor. Corul bisericesc din Turnișor va da un concert împreună cu declamare, teatru și joc Duminecă, în 20 Ianuarie st. v. (2 Februarie n. 1913) în sala școlii gr.-or. române din loc. Inceputul la 8 ore seara.

Avizăm dinadins pe toți meseriașii români din Sibiu spre luare aminte a anunțului publicat în numărul foir noastre de azi dela corporațiunea meseriașilor sibiieni!

Din public.†)

Mulțăminte publice.

La colecta în favorul augmentării fondului de zidire a bisericii nouă gr.-or. în Valenii-Someșului au binevoit a dăru: Domnul Vasile Pocol proprietar în Letca 100 coroane; ear dela credincioșii din următoarele parohii au intrat: Din Petrița 20 cor., Răhau 10 cor., 88 Căcova 4 cor., Plopiș 3 cor. 96 fil., Bucium-Muntari 3 cor., Vecerd 7 cor. 92 fil., Hălchiu 6 cor., Margine 3 cor. 30 fil., Ohaba forgaci 4 cor., Comana inferioară 6 cor. 40 fil. Zarandpatak 5 cor. Baia (Kisbaja) 5 cor. 60 fil., Hurez 22 cor., Torjaș 2 cor., Cărpiniș 14 cor. 38 fil., Căraci 3 cor. 54 fil. Nădpatak 3 cor., Ōkrös 3 cor. 70 fil., N. Topoly 2 cor., Körösesente 1 cor., Marpod 2 cor., Cărbunariu 8 cor. 80 fil., Temesvár-Erzsébet város 5 cor. 42 fil. Total suma de 248 cor. 38 fil. Futuror binevoitorilor dăruitori în numele credincioșilor din Valenii-Someșului le esprim și pe această cale cele mai sincere mulțăminte. Valenii-Someșului, la 7/20 Ianuarie 1913.

Stefan Gheție
paroh gr.-or. rom.

Pentru procurarea unei cununi pe mormântul fericitei în Domnul primei președinte a Reuniunii femeilor române greco-orientale din Făgăraș și jur, *Anastasia Popescu*, reposită în Beclean la 23 Decembrie 1912 stil nou în etate de 86 ani, au contribuit următoarele doamne membre și domni: Zinea Pandrea 2 cor., Elena Belle 2 cor., Maria Dr. Șerban 2 cor., Eugenia Dr. Tureu 4 cor. 50 fil., Maria Popescu 2 cor., Elisabeta P. Popp 1 cor., Anna Popa Radu 1 cor., Luiza Șenchea 1 cor., Victoria Aron 1 cor., Marioara Perția 1 cor., Ana Borcea 1 cor., Zoe Vas 1 cor. Constanța Măndrean 1 cor., Lucreția Bărsan 1 cor., Elena Jiga 1 cor., Victoria I. Scurtu 1 cor., Eugenia Păcală 60 fil., Maria Darlogea 60 fil., Roza Furcă 40 fil., Paulina Meșian 60 fil., Elena Poparad 40 fil., Zinea Căldărariu 40 fil. și Ana Dr. Motoc 2 cor., Dr. Nicolae Șerban, deputat 2 cor., Dr. Teodor Popescu, avocat 1 cor., Dr. Camil Negrea, avocat 1 cor. și Maria Vișia 50 fil. Suma 33 cor.

Această cunună s'a cumpărat cu suma de 33 coroane, și s'a depus pe cosciugul neuitatei foste președinte *Anastasia Popescu*, văduvă protopopeasă gr.-or., printr-o comisiune constătătoare din doamnele membre: *Maria Dr. Șerban, Ana Dr. Motoc și Aneta Stoica de Vist.* P. T. doamne și domni, cari au contribuit pentru această cunună, li se aduce mulțăminte, ear pe reposita *Anastasia Popescu* Dumnezeu să o odihnească!

Făgăraș, 3 Ianuarie 1913 nou.

Pentru reuniune:

Ana Dr. Motoc
casieră.

Nicolau Aron
paroh gr.-or.

*) Pentru cele publicate în rubrica aceasta redacțiunea nu primește răspunderea.

Femeile din Poplaca în număr de 36 s'au constituit acum de curând în 8 Decembrie 1912 sub prezidiul Dnei preotese Dobra Baca în „Reuniune de femei” cu scop de a înfrumuseța biserica și școala, — de a ajuta femeile lehuze sărace și copii săraci cu vestimente și hrană. Pentru a putea satisface scopului, femeile din reuniune au colectat între ele și în comună grâu, bani și vestimente. Grâu s'a adunat peste 3 hl., din care s'au făcut 400 colăcei și 430 covrigi, cari s'au împărțit între toți copiii de școală și între oamenii săraci din comună. Din banii colectați s'au cumpărat tricouri pentru copii, împărțindu-se la peste 30 de copii de școală vestimente. Ear unei femei sărace lehuze i s'au dat toate vestimentele necesare pentru copii.

Tuturor acestor binefăcători, cari au contribuit la marelui scop, le esprim și pe calea aceasta mulțăminte, — rugând pe Dumnezeu să le respălească insutit fapta lor.

Poplaca, în 26 Decembrie 1912 st. v.

Coman Baca
paroh.

Subscrișii în numele comitetului parohial gr.-or. din Jacul-român, protopopiatul Sighișoarei, ne simțim plăcut îndemnați a aduce și pe această cale cele mai călduroase mulțămiri tuturor acelor onorați oaspeți, cari cu ocaziunea petreceri teatrale aranjate de tinerimea școlară în edificiul școlii gr.-or. în ziua de 7/20 Ianuarie spre scopul augmentării fondului pentru înmulțirea recvisitelor școlare, au binevoit a contribui cu suprasolviri, și anume:

Spiridon Moian, căpitan, Murăș-Oșorhei 7 cor., Ioan Popa, paroh Vidacut-român 1 cor. 80 fil., Terentie Popoviciu paroh Jacul-român, 2 cor. 20 fil., Alexandru Mester sergent de jandarmărie, Jacul-ungurese 2 cor., Ludovic Senkovič, comerciant, Jacul-ung 1 cor. 80 fil., Familia A. Boer, Jacul-rom. 1 cor. 20 fil., Ioan Boer, Jacul-rom. 1 cor. 60 fil., Szent István, notar cercual, Veczka, 1 cor., Naftali Izsák, 1 cor., Gyöngyösi Béla, preot ref. Jacul-ung. 80 fil., Andreas Weber, vice-notar cere. Nadeșul-săsesc, 80 fil., Augustin Balaban funcționar al „Băncii generale de asigurare”, 80 fil., Lőrincz Dénes, Jacul-ung. 80 fil., Iakab Lajos, Jacul-ung. 60 fil., Demeter Arpad, jurist. 80 fil., Kisgyörgy Ienő inv. ref. Jacul-ung. 80 fil., Ioan Barabaș, Jacul rom. 80 fil.

Din aceste suprasolviri, cât și din solvirile taxelor de intrare, după detragerea speselor avute, a rezultat pentru fondul școlii un venit curat de 41 cor. 89 fil.

Aducem cele mai adânci mulțăminte atât marinimoșilor suprasolveți cât și tuturor binevoitorilor oaspeți, cari prin prezența lor ne-au sprijinit într-o reușita materială a scopului nostru.

Jacul-român, la 12/25 Ianuarie 1913.

Terentie Popovici
paroh-președinte.

George Moian
notar.

Posta redacției.

Domnului P. P. Boian. Raportul trimis în Noembrie s'a publicat de mult.

Teatru.

Sâmbătă se dă în beneficiul artistului *Ferdinand Walter* opereta comică „*Ein armes Mädel*”, Duminecă d. a. opereta „*Die Dollarprinzessin*”, și sara „*Alt-Heidelberg*”, dramă în 5 acte, Luni „*Glaube und Heimat*”, tragedie.

Cărți și reviste.

Luceafărul revistă pentru literatură, artă și știință, Nr. 2, 1913, a apărut cu următorul cuprins bogat și variat: Oct. C. Tăslăuanu, Românii și Ungurii. Maria Cuntan, Triole (poezie). Veniamin Negru, Un ban nou. I. N. Parvulescu, Nopti de toamnă (poezie). I. Agărbiceanu, Arhanghelii (roman). Ecaterina Pitiș, Cântec (poezie). Cronici: R.: Un exemplu pentru noi. D. N. Cabadaieff: Un pictor bulgar: Ivan Markvicka. * * * Mișcarea cooperativă. Insemnări: Armistițiul literar. Literatura de Crăciun Un început de polemică literară. O propunere. Slavii de sud. Votul universal. Martirii școlii secundare. Păcatul. Tolstoi și Rubinstein. Centenarul lui Gr. Alexandrescu. Ion Maiorescu. Icoane sfinte. — Poșta redacției. — Bibliografie. Ilustrațiuni: I. Markvicka: Sâmbăta morților. Principeasa Maria Luisa a Bulgariei, în costum vechiu de domniță bulgară. Portretul regelui Ferdinand al Bulgariei. Turc fumând. Nuntă țărănească bulgară. O mireasă bulgară din jurul Sofiei. Tigănci. Jocul național bulgar „Racenița”. Pastorita. Cap de studiu. Pastor de capre. Jerifa (Corbanul) dela Sf. Gheorghe.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de capelan pe lângă actualul preot și cu drept de succesiune în parohia de clasa I (primă) din Vinerea, (tractul Orăștiei), se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român” conform înaltului ordin consistorial dto. 2 Ianuarie 1913 Nr. 14.773 Bis. 1912.

Emolumentele postului de capelan sunt:

1. Din ajutorul de stat pentru capelani întregirea obvenență.

2. Jumătate din venitele dela altar, întregi venitele stolare ce vor obveni dela parohieni locuitori sub numerii caselor 239—520, precum și din filia Cujir.

Refectanții au a-și așterne cererile instruite în sensul legilor din vigoare la of. gr.-ort. al Orăștiei în termenul indicat și a se prezenta pe lângă restricțiunile regulamentare spre a face cunoștință cu poporul, cântând, predicând, ori servind în biserică de aici.

Vinerea, din ședința comitetului parohial ținută la 10/23 Ianuarie 1913.

Ioan Iosif
președinte.

Nr. 3/1913.

Vidi:

Dionisiu Giurgiu,
notar al com. par.

(17) 1—3

Vasile Domșa
protopresbiter.

Nr. 1002/1912. prot.

(18) 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de capelan cu dreptul de succesiune în parohia de clasa a II a Feriház, protopresbiteratul tractului Sighișoara pe baza rezoluțiunii Preaveneratului consistoriu arhidiecezan din 15 Ianuarie 1913 Nr. 375 Bis, să publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt jumătate din venitele parohiale fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post vor așterne în termenul susindicat subscrisului ofieru protopresbiteral cererile concursuale, instruite conform legilor în vigoare, având a se prezenta în vre o Duminecă sau sârbătoare în biserică înaintea alegătorilor pentru a cânta, respective a oficia și cuvânta.

Sighișoara, 15 Ianuarie 1913.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al tractului Sighișoara, în conțelegere cu comitetul parohial concertent.

Dimitrie Moldovan
protopop.

Nr. 76/1912.

(15) 1—1

Publicațiune.

Acei membrii, cari nu au satisfăcut obligamentelor de plată față de corporațiune în timp de 15 zile dela inmanuarea provocării sunt pe această cale provocați că până în 15 februarie st. n. cu toată siguranța să-și achite acele restanțe, căci în caz contrar se vor încasa prin execuțiune!

Totodată se provoacă toți aceia, cari pe teritoriul orașului exerciază o meserie condiționată de cunoștințe speciale, și încă nu au primit mandat de plată, și dacă nu a fost deja la noi, să se prezinte fără amânare în biroul nostru Strada Bruckenthal Nr. 18.

Mai departe se provoacă toți aceia cari pe teritoriul orașului practică una din acele meserii, și nu sunt în posesiunea unui cer-

tificat de concesiune, să se prezinte fără amânare la noi spre a-și procura aceste drepturi, căci în caz contrar vom face pași de lipsă pentru sistarea acelor întreprinderi neconcesionate și contra lor se va purcede cu cea mai mare stricteță a legii!

În fine admoniăm toți membrii corporațiunii noastre, ca să nu angajeze (primească) nici o calfă (ori fată) fără cârtică de serviciu, iar înștiințarea și desștiințarea personalului să se întâmple regulat și la timpul său imediat; învățacei să nu angajeze fără contractul necesar, că dacă aceste dispozițiuni nu le va respecta, atunci vor fi strict pedepsiți și Corporațiunea are obligământul să țină controlă severă și să facă arătare la oficiul pentru amendare contra fiecăruia.

Sibiu, 23 Ianuarie 1913.

Corporațiunea Meseriașilor.

„CORDIANA”,

institut de credit și de economii, societate pe acții în Fofeldea.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Cordiana”, societate pe acții se invită conform §-lor 19 și 20 ai statutelor societății la

a XV-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Fofeldea (localul institutului) Duminecă, 23 Februarie st. n. 1913 după amiază, la 1 oră

Obiectele:

1. Raportul anual al direcțiunii, Bilanțul anului de gestiune 1912 și raportul comitetului de supraveghiere.
2. Distribuirea profitului realizat conform bilanțului.
3. Alegerea a 2 membri în direcțiune cu mandat pe 5 ani.
4. Fixarea marcelor de prezență pentru membri direcțiunii.

Domnii acționari, cari în sensul §§-lor 22, 23 și 24 din statutele societății voesc să participe la adunarea în persoană, sau prin plenipotențiat, sunt rugați a-și depune acțiunile și eventual dovezile de plenipotență, cel mult până Vineri, în 21 Februarie st. n. a. c., la 6 ore p. m., la cassa institutului în Fofeldea, la Filiala institutului nostru în Agnita, la institutul de credit și economii „Albina” în Sibiu, „Filiala Albina” Brașov, sau la „Cassa de păstrare” Săliște.

Fofeldea, 26 Ianuarie 1913.

(19) 1—1

Direcțiunea.

Contul bilanț cu 31 Decemvrie 1912.

Active—Vagyon.	Mérleg számla 1912. Dec. hó 31-ével.	Passive—Teher.	
	K f	K f	
Cassa — Készpénz	4,993-93	Capital social — Részvénytőke	120,000—
Cambii de bancă — Bank váltók	612,973—	Fondul de rezervă — Tartalék alap	40,253—
Impr. hipot. — Jelzálog kölcsönök	95,357—	Fond. spec. de rez. — Rendkívüli tart. alap	2,754—
Credite de cont-curent — Folyó számla	3,775-24	Fondul de penziuni — Nyugdíj alap	4,095—
Efecte — Értékpapírok	4,400—	Depuneri spre fructificare — B-tétek	385,098-86
Realități — Intézeti házak	6,500—	Reescont — Visszeszámitolás	150,706—
Mobilier — Felzerelés	1,200—	Creditori — Hitelezők	5,150—
amortizare — leírás	120—	Dividende nerid. — Fel nem vett osztalék	9—
	1,080—	Interese transitoare — Atmeneti kamatok	6,210—
		Profit curat — Tiszta nyereség	14,803-31
	729,079-17		729,079-17

Contul perdere și profit.

Debit—Tartozik.	Veszteség és nyereség számla.		Credit—Követel.
	K	f	K f
Interese — Kamatok:			Interese — Kamatok:
pentru dep. spre fruct — Be-			dela cambii de bancă — le-
tėti kamatok	19,224 01		számított váltók után
pentru credite de c.-curent —			dela impr. hip. și pe oblig. —
folyó számla.	1,694-78	20,918-79	jelzálogos kölcsönök után
Spese — Költségek:			Chirie — Házbér
Porto, tip, diverse—Postadíj,			Provizioni — Jutalékok
nyom., különféle	2,372-24		
salare — fizetések	7,000 —		
Marcede prez — Jelenl. díjak	274 40		
Chirie — Házbér	640 —	10,286-64	
Contribuțiune — Adó:			
directă și arunc. com. — Egye-			
nes, ut és megy adó	3,555-56		
10% după interese de dep. —			
10% betéti kamatok után	1,990 82	5,546-38	
10% amortizare din mobilier — 10% a			
leltár számlán		120 —	
Profit curat — Tiszta nyereség		14,803-31	
		51,675-12	
			51,675-12

Fofeldea, 31 Decemvrie 1912.

Iosif Lissai m. p.,
prezident.

Petrescu m. p.,
dir. executiv.

I. Nastase m. p.,
contabil.

I. Maniu m. p.,
cassar.

Direcțiunea:

I. Precup mp. I. Neagu mp. A. Manuil mp. V. Bonea mp. D. Rațiu mp. Dr. S. Chețian mp.

Examinând conturile prezente, le am aflat exacte.

Fofeldea, 26 Ianuarie 1913.

Comitetul de supraveghiere:

Aureliu Millea mp. Roman Maiang mp. Toma Sava mp. Simion Dragoman mp. Pavel Manuil mp.

Raportul comitetului de supraveghiere.

Onorată adunare generală!

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat în cursul anului trecut de mai multe ori cărțile și valorile institutului „Cordiana”, și am aflat totdeauna cea mai bună ordine. Bilanțul anual și contul Perderi și Profite pe anul de gestiune 1912, le am examinat și le-am aflat în deplină ordine și în consonanță cu registrele principale și auxiliare ale institutului. Deci vă propunem a da absolutor direcțiunii și subsemnatului comitet pentru anul de gestiune 1912.

În privința împărțirii profitului curat ne alăturăm întru toate la propunerile direcțiunii. Fofeldea, 26 Ianuarie 1913.

Aureliu Millea m. p., prez. com. de suprav.
Toma Sava m. p.

Simion Dragoman m. p.

Roman Maiang m. p.
Pavel Manuil m. p.

„VENETIANA”,

institut de credit și econ., soc. pe acții în Veneția inferioară. takaré és hitelintézet részvénytársaság, Alsó-Veniczén.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Venețiana” societate pe acții, să invită conform §. 17 din statute la

a XI-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Veneția inferioară în 23 Februarie st. n. 1913 la 2 ore p. m.

Obiectele:

1. Alegerea unui notar și a 2 membri verificatori.
2. Raportul direcțiunii și comitetului de supraveghiere despre bilanțul anului 1912 și darea absolutului.
3. Împărțirea profitului de pe anul 1912 și cetirea bilanțului.
4. Alegerea a 3 membri în direcțiune.
5. Alegerea a 5 membri în comitetul de supraveghiere.
6. Modificarea §-lui 50 din statutele societății.

(20) 1—1

Direcțiunea.

Meghívó.

Az alsóveniczei „Venețiana”, takarékpénztár részvénytársaság, részvényes urai a szabály rendelet 17 § a értelmében meghívotnak:

a XI-ik rendes közgyűlésre

mely Alsóveniczén 1913 évi február hó 23 án d. u. 2 órakor fog megtartatni a következő:

Tárgysorozattal:

1. Egy jegyző és 2 bizottsági tag megválasztása.
2. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése az intézet 1912 évi működéséről és a felmentés megadása.
3. Az 1912 év végével lezárt mérleg számla felolvasása és a tiszta nyereség felosztása.
4. 3 igazgatósági tag megválasztása.
5. 5 felügyelő bizottsági tag megválasztása.
6. Az alapszabály 50 ik §-a módosítása.

Az igazgatóság.

Contul bilanț la 31 Decemvrie 1912.

Activa—Vagyon.	Mérleg számla 1912 dec. hó 31-én.		Passiva—Teher.		
	K	f	K f		
Cassa — Pénztár.	4,702	26	Capital de acțiuni — Alapítók	20,000	—
Cambii escontate — Leszámitolt váltók	224,861	—	Fond de rezervă — Tartalék alap	27,005	—
Cambii cu acop. hip. — Jelzál. bizt. váltókölcsön	61,064	—	Fond cu tural — Művelődési alap	1,261	90
Credite personale — Kötvénykölcsön	15,967	—	Depuneri spre fruct. — Takarékbetétek	224,741	10
Debitori — Adócsok	105	—	Reescont — Visszeszámitolás	18,706	—
			Creditori — Hitelezők	2,375	08
			Interese trans. antic — Előlegezett kam.	4,778	80
			Profit curat — Tiszta nyereség	7,765	38
	306,699	26		306,699	26

Contul profit și perderi.

Debit — Tartozik.	Nyereség és veszteség számla.		Credit — Követel.	
	K	f	K f	
Interese de dep. spre fructif. — Tartalék betéti kamatok	12,199-34		Interese — Kamatok:	
Spese — Költségek:			Interese de escont — Leszámitolt kamatok	16,179-22
Chirie — Házbér	200-—		Interese de cred. camb. — Jelz. bizt. kamatok	4,621-23
Salare — Fizetések	2,850-—		Interese de cred. pers. — Kötvénykamatok	1,723-24
Porto — Postadíj	33-62		Provizioni — Jutalékok	4,113 68
Spese de birou — Irodai költs.	338 18	3,421 80		
Contribuțiune — Adó:				
Dare directă — Egyenes adó és közpótadó	2,030 92			
10% dare după int. de dep. — 10% betéti kam. után	1,219-93	3,250-85		
Profit curat — Tiszta nyereség		7,765-38		
		26,637-87		26,637 87

Veneția inferioară, 31 Decemvrie 1912. — Alsóveniczén, 1912. dec. hó 31-én.

George Comanici m. p.,
dir. exec. — igazgató.

Nicolae Cornea m. p.,
cassar — pénztárn.

Mihail Ganea m. p.,
contabil — könyvelő.

Direcțiunea: — Az igazgatóság:

G. Comaniciu m. p.

M. Mateiu m. p.

Nic. Cornea m. p.

Ioan Popița m. p.

Mija Rosalim m. p.

G. Halmagyi m. p.

G. Pop m. p.

Conturile prezente confruntându-se cu registrele principale și auxiliare s'au aflat exacte. — Alăturirot felügyelő bizottság a jelen számlákat megvizsgáltuk, valamint a fő és mellékkönyvekkel összehasonlítván azokat, mindenben helyesnek találtuk.

Comitetul de supraveghiere: — A felügyelő bizottság:

Veneția-inferioară, în 26 Ianuarie 1913. — Alsóveniczén, 1913 január hó 26 án.

Zosim Oana m. p.

Valeriu Sassebesi m. p.

Nicolae Stoica m. p.

Georgiu Ciocan m. p.

Rev: George Fuciu m. p.